EUROPOS SĄJUNGOS (OR. en)

PRANEŠIMAS **LIMITE**

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui
Ankstesnio dokumento Nr.:	8704/07 DROIPEN 36 +COR 1
Komisijos pasiūlymo Nr.:	14904/01 DROIPEN 105 COM (2001) 664 galutinis
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis

2007 m. birželio 25 d. TVR patarėjams išnagrinėjus pirmiau nurodyto pasiūlymo preambulę ir siekiant pasirengti pakartotinai konsultacijai su Europos Parlamentu, delegacijoms priede pateikiama teisininkų-lingvistų peržiūrėta galutinė Tarybos pamatinio sprendimo dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis teksto redakcija, kuri bus pateikta Europos Parlamentui pakartotinai konsultacijai.

PRIEDAS

Tarybos pamatinis sprendimas dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 29 ir 31 straipsnius bei 34 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą [1],

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę [2],

kadangi:

(1) Rasizmas ir ksenofobija tiesiogiai pažeidžia laisvės, demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms bei teisinės valstybės principus, t. y. principus, kuriais grindžiama Europos Sąjunga ir kurie yra bendri valstybėms narėms.

(2) Tarybos ir Komisijos veiksmų plane kaip geriausiai įgyvendinti Amsterdamo sutarties nuostatas dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės [3], 1999 m. spalio 15–16 d. Tamperės Europos Vadovų Tarybos išvadose [4], 2000 m. rugsėjo 20 d. Europos Parlamento rezoliucijoje [5] ir Komisijos komunikate Tarybai ir Europos Parlamentui dėl vertinimo sistemos atnaujinimo kas dvejus metus [6], kad būtų įvertinta pažanga, pasiekta kuriant „laisvės, saugumo ir teisingumo“ erdvę Europos Sąjungoje (2000 m. antrasis pusmetis), raginama imtis veiksmų šioje srityje. 2004 m. lapkričio 4–5 d. Hagos programoje Taryba primena, kad ji tvirtai įsipareigojusi prie šintis bet kokio pobūdžio rasizmui, antisemitizmui ir ksenofobijai, kaip Europos Vadovų Taryba jau yra pareiškusi 2003 m. gruodžio mėn.

---

1 OL C
2 OL C
3 OL C 19, 1999 1 23, p. 1.
4 http://ue.eu.int/en/Info/eurocouncil/index.htm.
5 OL C 146, 2001 5 17, p. 110.
6 COM (2000) 782 galutinis.

(3) 1996 m. liepos 15 d. Bendruosius veiksmus 96/443/TVR, Tarybos priimtus remiantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu [7], dėl veiksmų kovojant su rasizmu ir ksenofobija reikia papildyti tolesnėmis teisinėmis priemonėmis, kurios padėtų toliau derinti valstybių narių įstatymus bei kitus teisės aktus ir įveikti veiksmingam teisminiam bendradarbiavimui trukdan čias kliūtis, dažniausiai kylančias dėl skirtingo teisinio požiūrio valstybėse narėse.

(4) Pagal 1996 m. bendrųjų veiksmų įvertinimą ir kituose tarptautiniuose forumuose, pavyzdžiui Europos Taryboje, atliktą darbą vis dar patiriama sunkumų teisminio bendradarbiavimo srityje, todėl reikia toliau derinti valstybių narių baudžiamuosius įstatymus, kad būtų užtikrintas visapusiškų ir aiškių įstatymų, skirtų veiksmingai kovoti su rasizmu ir ksenofobija, įgyvendinimas.

(5) Rasizmas ir ksenofobija kelia grėsmę asmenų grupėms, prieš kurias nukreiptas toks elgesys. B ūtina apibrėžti bendrą baudžiamosios teisės požiūrį Europos Sąjungoje į šį rasizmo ir ksenofobijos reiškinį, siekiant užtikrinti, kad toks pats elgesys būtų laikomas nusikalstama veika visose valstybėse narėse ir kad tokias veikas atlikusiems ar už jas atsakingiems fiziniams ir juridiniams asmenims būtų numatytos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios bausmės ir sankcijos.

(6) Valstybės narės pripažįsta, kad kovojant su rasizmu ir ksenofobija reikalingos įvairaus pobūd žio priemonės pagal išsamią programą ir jos negali būti apribojamos baudžiamosiomis bylomis. Šis pamatinis sprendimas skirtas kovoti tik su ypatingai sunkiomis rasizmo ir ksenofobijos formomis baudžiamosios teisės priemonėmis. Kadangi valstybių narių kultūrinės ir teisinės tradicijos, ypač šioje srityje, tam tikru mastu yra skirtingos, šiuo metu neįmanoma visiškai suderinti baudžiamųjų įstatymų.

(7) Terminas „kilmė“ daugiausia vartojamas apibūdinant asmenis ar asmenų grupes, kilusius iš asmenų, kurie galėtų būti atpažinti pagal tam tikrus požymius (pavyzdžiui, rasę ar odos spalvą), nors nebūtinai visi tie požymiai tebėra akivaizdūs. Nepaisant to, dėl savo kilmės tokie asmenys ar asmenų grupės gali tapti neapykantos, ar smurto objektais.

---

[7] OL L 185, 1996 7 24, p. 5.

(8) Terminas „religija“ plačiąja prasme vartojamas kalbant apie asmenis, apibūdinamus pagal jų religinius įsitikinimus ar tikėjimą.

(9) Terminas „neapykanta“ vartojamas apibūdinant rase, odos spalva, religija, kilme ar tautine arba etnine kilme pagrįstą neapykantą.

(10) Šis pamatinis sprendimas neužkerta galimybės valstybei narei priimti nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias 1 straipsnio c ir d punktai būtų taip pat taikomi nusikaltimams, nukreiptiems prieš asmenų grupę, apibūdinamą pagal kitus kriterijus nei rasė, odos spalva, religija, kilmė ar tautinė arba etninė kilmė, pavyzdžiui, pagal socialinę padėtį ar politinius įsitikinimus.

(11) Reikėtų užtikrinti, kad su rasizmu ir ksenofobija susijusių veikų tyrimas ir baudžiamasis persekiojimas nepriklausytų nuo nukentėjusiųjų, kurie dažnai yra ypač pažeidžiami ir nenori pradėti teisminio proceso, pareiškimų ar kaltinimų.

(12) Baudžiamosios teisės derinimas turėtų padėti veiksmingiau kovoti su rasizmo ir ksenofobijos veikomis pasitelkiant visapusišką ir veiksmingą valstybių narių teisminį bendradarbiavimą. Taryba atlikdama šio pamatinio sprendimo peržiūrą turėtų atsižvelgti į šioje srityje esančius galimus sunkumus, kad galėtų išnagrinėti, ar reikalingi tolesni veiksmai šioje srityje.

(13) Kadangi iškelto tikslo – užtikrinti, kad rasizmo ir ksenofobijos veikos būtų baudžiamos visose valstybėse narėse taikant bent minimalias veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias bausmes – valstybės narės atskirai negali deramai pasiekti, nes taisyklės turi būti bendros ir suderinamos, ir kadangi šį tikslą galima geriau pasiekti Sąjungos lygiu, Sąjunga gali patvirtinti priemones laikydamasi ES sutarties 2 straipsnyje nurodyto ir EB sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal pastarajame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šis pamatinis sprendimas neviršija to, kas būtina siekiant tų tikslų.

(14) Bendrieji veiksmai 96/443/TVR turėtų būti panaikinti, kadangi, priėmus Amsterdamo sutartį, 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvą 2000/43/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės [8], ir šį pamatinį sprendimą, jie paseno.

(15) Šiame pamatiniame sprendime gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų ES sutarties 6 straipsnyje ir Europos žmogaus teisių konvencijoje, ypač jos 10 ir 11 straipsniuose, bei atspindėtų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos II ir VI skyriuose.

(16) Atsižvelgiant į klausimus, susijusius su laisve jungtis į asociacijas ir laisve reikšti savo nuomonę, visų pirma spaudos laisve ir laisve reikšti savo nuomonę kitose žiniasklaidos priemonėse, daugelio valstybių narių nacionalinėje teisėje buvo priimtos procedūrinės garantijos bei specialios taisyklės dėl atsakomybės nustatymo ar apribojimo,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Su rasizmu ir ksenofobija susijusios nusikalstamos veikos

1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti baudžiamumą už tokias tyčines veikas:

a) viešą smurto ar neapykantos, nukreiptos prieš asmenų grupę, apibūdinamą pagal rasę, odos spalvą, religiją, kilmę ar tautinę arba etninę kilmę, ar tokiai grupei priklausantį asmenį, kurstymą;

b) a punkte nurodytą veiką viešai skleidžiant ar platinant rašytinę, vaizdinę ar kitokią medžiagą;

[8] OL L 180, 2000 7 19, p. 22.

c) viešą pritarimą genocido nusikaltimams, nusikaltimams žmoniškumui ir karo nusikaltimams, kaip apibrėžta Tarptautinio Baudžiamojo Teismo Statuto 6, 7 ir 8 straipsniuose, nukreiptiems prieš asmenų grupę, apibūdinamą pagal rasę, odos spalvą, religiją, kilmę ar tautinę arba etninę kilmę, ar tokiai grupei priklausantį asmenį, atsisakymą šiuos nusikaltimus pripažinti ar didelį jų menkinimą, kai veikos gali kurstyti smurtą ar neapykantą, ar yra nukreiptos prieš tokią grupę ar tokiai grupei priklausantį asmenį;

d) viešą pritarimą nusikaltimams, apibrėžtiems Tarptautinio karo tribunolo įstatų, pridedamų prie 1945 m. rugpjūčio 8 d. Londono susitarimo, 6 straipsnyje, nukreiptiems prieš asmenų grupę, apibūdinamą pagal rasę, odos spalvą, religiją, kilmę ar tautinę arba etninę kilmę, ar tokiai grupei priklausantį asmenį, atsisakymą šiuos nusikaltimus pripažinti ar didelį jų menkinimą, arba kai veikos gali kurstyti smurtą ar neapykantą, ar yra nukreiptos prieš tokią grupę ar tokiai grupei priklausantį asmenį.

e) Taikydamos 1 dalį, valstybės narės gali pasirinkti, ar bausti tik už tas veikas, kurios gali trikdyti viešąją tvarką, ar už tas veikas, kurios yra grasinančios, užgaulios arba įžeidžiančios.

f) 1 dalyje nuoroda į religiją turėtų būti taikoma bent tokioms veikoms, kurios yra pretekstas veikti prieš asmenų grupę ar tokiai grupei priklausantį asmenį, apibūdinamą pagal rasę, odos spalvą, kilmę ar tautinę arba etninę kilmę, ar tokiai grupei priklausantį asmenį.

2. Bet kuri valstybė narė, Tarybai priimant šį pamatinį sprendimą, gali padaryti pareiškimą, kad atsisakymas pripažinti nusikaltimus, nurodytus 1 dalies c punkte ir (arba) d punkte, ar didelis jų menkinimas, bus baudžiamas tik tokiu atveju, jei tokie nusikaltimai nustatyti galutiniu valstybės narės nacionalinio teismo ir (arba) tarptautinio teismo sprendimu.

2 straipsnis

Kurstymas ir bendrininkavimas

1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti baudžiamumą už bendrininkavimą atliekant 1 straipsnyje nurodytus veiksmus.

2. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti baudžiamumą už 1 straipsnio c ir d punktuose nurodytų veiksmų kurstymą.

3 straipsnis

Sankcijos

1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už 1 ir 2 straipsniuose nurodytas veikas būtų baudžiama veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasančiomis bausmėmis.

2. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad už 1 straipsnyje nurodytas veikas būtų baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių ilgiausia trukmė būtų bent 1–3 metai.

4 straipsnis

Rasistiniai ir ksenofobiniai motyvai

Kitų nei 1 ir 2 straipsniuose nurodytų veikų atveju, valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad rasistiniai ir ksenofobiniai motyvai būtų laikomi sunkinančia aplinkybe arba, kad skirdami bausmes teismai atsižvelgtų į tokius motyvus.

5 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už 1 ir 2 straipsniuose nurodytas veiksmus, kurias jų naudai atliko bet kuris asmuo, veikęs individualiai arba kaip tokio juridinio asmens organo narys, užimantis tame juridiniame asmenyje vadovaujančias pareigas remiantis tuo, kad jis:

a) turi teisę atstovauti juridiniam asmeniui arba

b) turi teisę juridinio asmens vardu priimti sprendimus, arba

c) turi teisę vykdyti juridinio asmens vidaus kontrolę.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje jau numatytų atvejų, kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių u žtikrinti, kad juridinis asmuo galėtų būti traukiamas atsakomybėn tuo atveju, jei 1 ir 2 straipsniuose nurodytus veiksmus to juridinio asmens naudai jam pavaldus asmuo padarė dėl 1 dalyje nurodyto asmens atliekamos priežiūros ar kontrolės trūkumo.

3. Juridinio asmens atsakomybė pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis nepanaikina galimybės kelti baud žiamąsias bylas fiziniams asmenis, kurie yra 1 ir 2 straipsniuose nurodytų veikų vykdytojai ar bendrininkai.

4. „Juridinis asmuo“ – tokį statusą pagal taikytiną nacionalinę teisę turintis subjektas, išskyrus valstybes ar kitas valdžios funkcijas vykdančias viešąsias įstaigas, taip pat viešąsias tarptautines organizacijas.

6 straipsnis

Juridiniams asmenims taikomos sankcijos

1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniam asmeniui, patrauktam atsakomybėn pagal 5 straipsnio 1 dalį, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos, kurios apima baudžiamąsias ar ne baudžiamojo pobūdžio baudas ir gali apimti kitas sankcijas, pavyzdžiui:

a) uždraudimą turėti teisę gauti viešąsias išmokas ar paramą;

b) laikiną ar nuolatinį teisės verstis komercine veikla atėmimą;

c) teisminės priežiūros skyrimą;

d) teismo įsakymą dėl likvidavimo.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniam asmeniui, patrauktam atsakomybėn pagal 5 straipsnio 2 dalį, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos arba priemonės.

7 straipsnis

Konstitucinės nuostatos ir pagrindiniai principai

1. Šis pamatinis sprendimas nekeičia įsipareigojimo gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisės principus, įskaitant laisvę reikšti mintis bei įsitikinimus ir laisvę jungtis į asociacijas, įtvirtintus Europos Sąjungos steigimo sutarties 6 straipsnyje.

2. Šis pamatinis sprendimas nereikalauja iš valstybių narių imtis priemonių, prieštaraujančių pagrindiniams principams, susijusiems su laisve jungtis į asociacijas, laisve reikšti savo nuomonę, ypa č spaudos laisve ir laisve reikšti savo nuomonę kitose žiniasklaidos priemonėse, kylantiems iš konstitucinių tradicijų, arba taisyklėms, reglamentuojančioms spaudos ar kitų žiniasklaidos priemonių teises ir pareigas bei procedūrines garantijas, jei šios taisyklės susijusios su atsakomybės nustatymu ar apribojimu.

8 straipsnis

Baudžiamojo persekiojimo pradėjimas

Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad 1 ir 2 straipsniuose nurodytų veikų tyrimas arba baudžiamasis persekiojimas nepriklausytų nuo nukentėjusiojo pareiškimo ar kaltinimo, bent jau rimčiausiais atvejais, kai tokios veikos padarytos jos teritorijoje.

9 straipsnis

Jurisdikcija

1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių savo jurisdikcijai nustatyti 1 ir 2 straipsniuose nurodytų veikų atžvilgiu, kai šios veikos:

a) visiškai arba iš dalies įvykdomos jos teritorijoje; arba

b) įvykdomos jos piliečio; arba

c) įvykdomos juridinio asmens, kurio pagrindinė buveinė yra tos valstybės narės teritorijoje, naudai.

2. Nustatydama jurisdikciją pagal 1 dalies a punktą, kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemoni ų užtikrinti, kad jos jurisdikcijai priklausytų atvejai, kai veikos įvykdomos naudojant informacinę sistemą ir:

a) nusikaltėlis įvykdo veikas fiziškai būdamas jos teritorijoje, neatsižvelgiant į tai, ar tos veikos yra susijusios su medžiaga, kuri laikoma jos teritorijoje esančioje informacinėje sistemoje;

b) veikos yra susijusios su medžiaga, kuri laikoma jos teritorijoje esančioje informacinėje sistemoje, neatsižvelgiant į tai, ar nusikaltėlis veikas atlieka fiziškai būdamas jos teritorijoje.

3. Valstybė narė gali nuspręsti netaikyti 1 dalies b ir c punktuose nustatytų jurisdikcijos taisyklių arba jas taikyti tik konkrečiais atvejais ar aplinkybėmis.

10 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad šis pamatinis sprendimas būtų įgyvendintas iki [...] [9].

[9] Dveji metai nuo šio pamatinio sprendimo priėmimo.

2. Iki tos pačios datos valstybės narės pateikia Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Komisijai nuostatų, į jų nacionalinę teisę perkeliančių pagal šį pamatinį sprendimą joms taikomus įpareigojimus, tekstą. Remdamasi pagal šią informaciją parengtu pranešimu ir Komisijos rašytiniu pranešimu, Taryba vėliausiai iki […] [10] įvertina, ar valstybės narės ėmėsi būtinų priemonių šiam pamatiniam sprendimui vykdyti.

3. Per trejus metus nuo 10 straipsnio 1 dalyje nurodyto termino Taryba peržiūri šį pamatinį sprendimą. Rengdamasi šiai peržiūrai Taryba pasiteirauja valstybių narių, ar jos patyrė sunkumų teisminio bendradarbiavimo dėl 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų veikų srityje. Be to, Taryba gali paprašyti Eurojusto pateikti ataskaitą, atskleidžiančią, ar dėl nacionalinių teisės aktų skirtumų iškilo sunkumų, susijusių su valstybių narių teisminiu bendradarbiavimu šioje srityje.

11 straipsnis

Bendrųjų veiksmų 96/443/TVR panaikinimas

Bendrieji veiksmai 96/443/TVR panaikinami.

12 straipsnis

Teritorinis taikymas

Šis pamatinis sprendimas taikomas Gibraltarui.

[10] Penkeri metai nuo šio pamatinio sprendimo priėmimo.

13 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis pamatinis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Briuselyje,

Tarybos vardu

Pirmininkas